

MacGREGOR PELIKÁNOVÁ, Radka. Co mohou o základních zásadách občanského zákoníku naznačovat dva judikáty o průmyslovém vlastnictví? *Rekodifikace & Praxe*, 2015, III(11): 23-26. ISSN 1805-6822. Affiliation MUP.

Nový občanský zákoník (NOZ) přinesl mnoho koncepčních změn a výslovně zakotvil řadu základních zásad, které sice zhusta již dříve české právo znalo, avšak často je pojímalo a aplikovalo do jisté míry odlišně. Panuje shoda, že konečné slovo ohledně výkladu a užití úvodních klíčových ustanovení NOZ budou mít vrcholné soudní orgány, tj. Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud a Ústavní soud. S ohledem na dobu účinnosti NOZ a délku soudních řízení je prakticky nemožné v r. 2015 konvenčně analyzovat vrcholnou českou judikaturu s ohledem na základní zásady NOZ od počátku až do konce celého případu. Současně je ale nutné mít na paměti, že základní zásady NOZ prosvitají v nejnovějších soudních rozhodnutích, byť čistě pozitivisticky se jedná o případy řídicí se úpravou dřívější. Ostatně, jak uvedeno výše, většina základních zásad explicitně zakotvených na počátku NOZ bylo již dříve nedílnou, byť často přehlíženou či podceňovanou nebo významově mírně posunutou, součástí právního řádu České republiky. Vzhledem k uvedenému se nabízí identifikovat „čerstvé“ judikáty soudů nejvyšší instance a podrobněji se zaměřit na to, jak se vypořádávají se zásadami, které nově pregnančně proklamuje NOZ. Vzhledem k povaze globální post-moderní společnosti, důrazu na ekonomickou i jinou konkurenceschopnost, stále sílicímu významu informačních technologií a informačních systémů a celkové virtualizaci se výběr oněch „čerstvých“ judikátů zaměřil na předměty průmyslového vlastnictví k nimž se váží absolutní majetková práva, a to konkrétně na patentované vynálezy a zapsané průmyslové vzory – 9 As 12/2014 Nejvyššího správního soudu o pojetí a ochraně vynálezcké činnosti z 18.6.2015 a 23 Cdo 1393/2013 Nejvyššího soudu o pojetí a ochraně práv z průmyslového vzoru z 25.11.2014. Analýza těchto judikátů nabývá na další dynamičnosti, poněvadž zákonná úprava vynálezů a průmyslových vzorů je na pomyslné hranici veřejného a soukromého práva, které se slovy § 1 NOZ uplatňují nezávisle na sobě. Tyto dva judikáty se týkají aspektů v dosahu NOZ i mimo dosah NOZ, přičemž jejich pojetí a závěry o vlastnictví a jeho ochraně (§ 3 NOZ) stejně jako o rozumu průměrného člověka (§ 4 NOZ) v. schopnosti odborníka (§ 5 NOZ) či o poctivosti v právním jednání (§ 6 NOZ) nabízejí signály ohledně budoucí judikatury nejvyšších soudních instancí v případech jasně i méně jasně dle NOZ, a to od jejich počátku až do konce.

Jak to již bývá, rozhodnutí českých nejvyšších soudních instancí o patentovaných vynálezech a zapsaných průmyslových vzorech je poskrovnu, avšak každý z nich má s ohledem na povahu předmětů průmyslových práv a jejich schopnost vytvořit monopol, potenciál dramaticky zasáhnout do mnoha právních, ekonomických i sociálních rovin.

Dne 18.6.2015 rozhodl Nejvyšší správní soud („NSS“) v patentové kauze 9 As 12/2014 Marek Hájek v. Úřad průmyslového vlastnictví („ÚPV“) radikálním a pro mnohé překvapivým judikátem ve věci zrušení patentovaného vynálezu PV 1998-509. Tento judikát má jasný přesah i mimo patentové právo. Je výjimečné, aby ÚPV zrušil jím už jednou udělený patent, stejně jako je neobvyklé, aby NSS zrušil předcházející rozsudek i rozkladové rozhodnutí pro jejich nepřezkoumatelnost, zejména pokud rozkladové rozhodnutí pochází od úřadu na takové odborné výši a těšící se zaslouženě takovému respektu, jako ÚPV. V 9 As 12/2014 se událo obé, NSS zrušil přecházejí rozsudek i rozkladové rozhodnutí o zrušení patentu a poslal věc zpátky referentovi na ÚPV. Absolutní majetkové právo k patentovanému vynálezu, resp. „vlastnické právo“ k předmětu duševního vlastnictví, majitele patentu po dvou, resp. pěti letech (!) zásahem NSS ožilo. Krátká rekapitulace kauzy a stručný rozbor tohoto judikátu NSS ukazují, že perspektiva NSS je v souladu s právními zásadami dle NOZ, potažmo s ústavním pořádkem ČR, zejména Listinou základních práv a svobod, i s principy spravedlnosti a z EU importovaného konceptu oprávněného očekávání. Zcela opačná byla perspektiva Městského soudu v Praze.

Pro pochopení právního a skutkového pozadí je třeba se vrátit do r. 1998, kdy původce vynálezu „Způsob přenosu data mezi prvním účastníkem a druhým účastníkem a/nebo Internetem a zařízení

k provádění tohoto způsobu“ podal u ÚPV přihlášku pro udělení patentu PV 1998-509. Po úplném průzkumu a zveřejnění byl pro tento zajímavý inovátorský počín udělen ÚPV patent v r. 1999 a zřejmě geniální původce vizionářsky řešící Internetovou komunikaci v období před více než 15 lety (!) zaplatil poplatky a těšil se ze zákonem chráněného výlučného práva využívat vynález, poskytnout souhlas k jeho využívání třetím osobám (licencovat) nebo na ně patent převést, dle § 11 z.č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích („zákon o vynálezech“). Následovalo 6 poklidných let, kdy majitel patentu nerušeně využíval účinků patentu. V r. 2005 však nastaly komplikace, resp. vyvstaly spory ohledně určení patentu, tedy jaký má rozsah a komu patří. V r. 2007 došlo na „nejhorší“, O2 Czech Republic a.s. („O2“) coby třetí strana podal návrh ÚPV na zrušení patentu, kterému prvoinstančně i druhoinstančně, rozkladově, ÚPV vyhověl a patent zrušil v r. 2010. Boj o již zrušený patent se tak přesunul nejprve k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem v r. 2013 zcela potvrdil rozkladové rozhodnutí, a pak až k NSS.

Zákon o vynálezech v § 23 stanoví, že ÚPV zruší patent, zjistí-li dodatečně, že vynález nesplňoval podmínky patentovatelnosti, tj. zejména pokud nebyl splněn předpoklad § 6 zákona o vynálezech, že vynález je výsledkem vynálezecké činnosti, tedy pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky. Jak uvedeno výše, ÚPV prostřednictvím svých specializovaných odborníků každý vynález přihlašovaný pro udělení patentu přezkoumává, a dále zveřejněním umožňuje i „přezkum“ veřejností, a tudíž je krajně nepravděpodobné, aby na něco, co není výsledkem vynálezecké činnosti a tedy pro odborníka vyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky, byl udělen patent. Jinými slovy, ÚPV jen jedenkrát či párkrát ročně odhalí, že udělil patent na něco, co bylo předkládáno coby patentovatelný vynález, avšak ve skutečnosti bylo něčím vyplývajícím odborníkovi z informací dostupných v době podání přihlášky patenty.

Majitel předmětného zrušeného patentu byl přesvědčen, že vynález byl rozhodně výsledkem novátorské a originální vynálezecké činnosti a bojoval proti návrhu na jeho zrušení již od počátku, přičemž k rozkladu přiložil odborný posudek odborníka v oboru snad nejpovolanějšího, Prof. Ing. Vladimíra Smejkal, CSc. Posudek smetl klíčový argument návrhu na zrušení patentu, že předmětný vynález jen popisuje řešení zřejmé z již dávno známých a dostupných dokumentů D3 a D5, tj. české odborné publikace z r. 1995 o datovém přenosu dat („D3“) a technické zprávy z ADSL Fóra z r. 1996 v angličtině („D5“). Konkrétně dle posudku i rozkladu D3 preferoval jiný typ přenosu dat než patentovaný vynález a z D5 nevyplývalo nic o řízení přenosu dat, tj. byl zcela irelevantní pro patentovaný vynález. V posudku byly připomenuty závěry literatury, ze kterých vyplývá, „že vynálezecká činnost často spočívá v kombinace zdánlivě jednoduchých kroků, které však přesahují běžnou rutinní činnost s konzervativním postojem k technickým rizikům.“

Dne 23.9.2010 předseda ÚPV zamítl rozklad, potvrdil prvoinstanční rozhodnutí o zrušení patentu s odůvodněním, že předmětné patentové výroky jsou „při znalosti dokumentů D3 a D5 výsledkem běžné činnosti odborníka z odboru“. Majitel zrušeného patentu podal žalobu proti rozkladovému rozhodnutí k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem dne 25.9.2013 nepřisvědčil námitkám, potvrdil rozkladové rozhodnutí a konstatoval ohledně D3 a D5, že „závěry žalovaného jsou srozumitelné a logické a prokazují nedůvodnost stěžovatelovy námitky.... Rozhodnutí o rozkladu se řádně vypořádalo i se závěry znaleckého posudku. Znalecký posudek mylně posuzuje schopnosti odborníka kombinovat dokumenty... Popsané patentované výroky jsou proto při znalosti dokumentů D3 a D5 výsledkem běžné činnosti odborníka.“ Městský soud v Praze blíže neosvětlil, proč se dle jeho názoru uznávaný odborník, prof. Smejkal, mylí, ani co je dle jeho názoru obsahem D3 a D5 a jak z toho vyplývají předmětné závěry. V případě ÚPV, kde pracuje řada specialistů, je do jisté míry pochopitelné, že občas některý z nich podrobněji nevysvětlí ve svém příspěvu vůči přihlašovatel, který je též specialista, své myšlenkové postupy. Avšak je zcela zarážející, že podobně jednali v kauze i soudci Městského soudu v Praze a je pozoruhodná jejich jistota o tom, že oni rozumějí technologii ADSL, asymetrických připojení a komutaci okruhů lépe než prof. Smejkal. Konečné vyjádření Městského soudu v Praze tuto linii jen stvrdilo se závěrem „protože se nejednalo o případ, kdy by panovala pochybnost o zřejmosti daného technického řešení pro odborníka, nebylo důvodu k aplikaci stěžovatelem zmiňované zásady *presumpce nezřejmosti* při hodnocení vynálezecké činnosti.“ Máme tomu rozumně, že *iura novit curia*?

Dne 6.1.2014 podal majitel zrušeného patentu kasační stížnost k NSS z důvodu nepřezkoumatelnosti rozkladového rozhodnutí a rozsudku. Stěžovatel, tj. majitel zrušeného patentu, se zaměřil zejména na argument, že klíčová otázka případu ohledně (ne)dostatku vynálezecké činnosti, byla zodpovězena bez dalšího zcela opačně ÚPV a Městským soudem než odborníkem a jeho posudkem. Jinými slovy stěžovatel bojoval o to co, považoval za předmět svého vlastnického práva, proti tomu, aby mu bylo odepřeno to, co mu po právu náleží (§ 3 NOZ) a chtěl, aby byly respektovány standardy rozumu průměrného občana (§ 4 NOZ) v. odborníka (§ 5 NOZ) a aby bylo jednáno v právním styku poctivě (§ 6 NOZ). Přirozeně stěžovatel toto výslovně do své kasační stížnosti nevedl, stejně jako výslovně neoperoval s zákazem výkladu a použití právního předpisu v rozporu s dobrými mravy (§ 2 NOZ). Jak uvedeno výše, na jednu stranu tato kauza byla na hranici mezi veřejným a soukromým právem a skutkově se udála hluboce před účinností NOZ. Na druhou stranu NSS o ní rozhodoval v r. 2015 a při vědomí, že klíčové posouzení (ne)dostatku vynálezecké činnosti se týká výkladu neurčitěho právního pojmu a na to navozující potvrzení zrušení patentu či jeho „resuscitace“ budou mít dalekosáhlé dopady do majetkové sféry soukromoprávních subjektů. Pro dokreslení kontur kauzy je vhodné si připomenout, že ke kasační stížnosti se na výzvu NSS nevyjádřil žalovaný ÚPV, a naopak se vyjádřil návrhovátelem zrušení patentu, O2, který stejně jako v řízení před Městským soudem v Praze upozornil „na spekulativnost nároku stěžovatele“ neboť „stěžovatel za svůj patent požadoval 1,85 mld Kč.“ Máme tomu rozumět, že kdo nechce prodat patent či poskytnout licenční oprávnění O2 za dle O2 přiměřenou cenu, tak je spekulant určený k vyvlastnění patentu?

Dne 18.6.2015 NSS jednoznačně a bez váhání svým judikátem zrušil jak rozsudek tak i rozkladové rozhodnutí a důrazně připomněl, že „žalovaný musí nejprve jasně a srozumitelně uvést z jakých podkladů byl stav techniky zjištěn“, zda a proč považoval skutečnosti za obecně známé, notoriety, a jak dospěl k závěru, že z nich ve spojení s D3 a D5 či přímo jen z D3 a D5 vyplývá odborníkovi řešení uvedené ve vynález, k němuž patent byl zrušen. NSS velmi konkrétně poukázal, že nestačí jen odkázat na titul dokumentu a z toho vyvozovat, že v tom tzv. něco bude, ale naopak, že je nutné v mnohastránkových dokumentech identifikovat relevantní pasáž a přímo na ní a její stránku odkázat.

Z pohledu výkladu NOZ je ještě zajímavější, že NSS postavil ve svém judikátu na pevně, že vedle výkladu pojmu „vynálezecká činnost“ je též klíčový pojem „odborník“ a že tyto „pojmy rozhodně nejsou takové, které by byly jasně seznatelné a nečinily v praxi obtíže. Soud je naopak považuje za obtížně vyložitelné.“ NSS v tomto směru plně využil stěžovatelem předloženou publikaci Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví, a ztotožnil se s jejím závěrem, že „odborníkem by se měl rozumět průměrný odborník, který má spíše reproduktivní než kreativní vlastnosti.“ Ostatně stejný názor sdílí i uznávané světové instituce řešící patentovou agendu, tj. např. Evropský patentový úřad. Odborník musí znát stav techniky a měl by dokázat jej aplikovat v praxi stanoveným postupem, a je mj. schopen o tom sepsat posudek. Vynálezce by měl (ale nemusí) znát stav techniky a musí vynalézt něco nového a průmyslově využitelného, co nevyplývá odborníkovi zřejmým způsobem ze stavu techniky. NSS v judikátu zdůraznil kritickou důležitost pochopení, vymezení a nezaměňování těchto termínů a obratem připomněl, že „Požadavek na řádné a přesvědčivé odůvodnění rozhodnutí by v případě o zrušení patentu měl být o to vyšší, že patent je zapisován až na základě průzkumu, v němž žalovaný zjišťuje, zda vynález splňuje podmínky stanovené zákonem pro udělení patentu.“

NSS konstatoval, že ÚPV měl ve svém rozkladovém rozhodnutí z r. 2010 za to, že imaginárnímu odborníkovi nevynálezci by bylo v r. 1998 na základě D3 a D5 zjevné řešení, které bylo předloženo coby vynález ÚPV s požadavkem na udělení patentu. Městský soud v Praze se s tímto plně a bez dalšího ztotožnil. ÚPV tak bez dostatečného odůvodnění obrátil svůj názor o (ne)vynálezu o 180 stupňů a Městský soud to bezvýhradně podpořil. NSS glosoval, že zcela absentuje informace o tom, na základě čeho v D3 a D5 oficiálně uznány a zveřejněny patentovaný vynález vlastně vynálezem zcela evidentně vůbec není. NSS svůj rozbor v této části ukončil jasným požadavkem, že za takovéto situace „je nezbytné, aby alespoň v hrubých rysech i těmto účastníkům a správnímu soudu bylo zřejmé, proč je řešení natolik zřejmé, že by k němu dospěl běžný odborník.“

Již zde bylo jasné, že NSS rozsudek i rozkladové rozhodnutí zruší pro nepřezkoumatelnost. Nicméně NSS pokračoval a uvedl další zásadní nedostatky. Za prvé vnitřní nekonzistentnost odůvodnění rozkladového rozhodnutí a rozsudku. V obou totiž je místy uváděno, že vynález nebyl vynález, neboť byl notorieta. Stejně tak je v nich uváděno, že vynález nebyl vynálezem, neboť odborníkovi takové řešení vyplývalo z D3 a D5. Přirozeně možné je jen jedno, tedy buď je něco notorieta anebo notorieta není, avšak může být netvůřícím způsobem vydedukováno odborníkem z odborných dokumentů. Za druhé, NSS naznačil svou skepsi, že „někde“ v D3 a zejména mnohostránském D5 jsou uvedeny informace umožňující odborníkovi snadno dovodit řešení odpovídající vynálezu. Za třetí, NSS zdůraznil, že rozkladové rozhodnutí a rozsudek nereagovaly na body odborného posudku, a dokonce ani citace literatury v něm obsažené. Jinými slovy odborník nesporně hluboce překračující standardy (§ 5 NOZ) vyhotovil a řádně a včas předložil svůj odborný posudek kritický pro rozhodnutí ve věci o existenci a „vlastnictví“ patentu (§ 3 NOZ) majitele, který nekonzistentním rozhodnutím a rozsudkem (§ 13 NOZ) o své vlastnictví přišel a jistě nabyl dojmu o výkladu a užití práva v rozporu s dobrými mravy (§ 2 NOZ) a o odepření toho, co mu náleží (§ 3 NOZ). Za čtvrté, NSS k argumentaci O2 striktně a důrazně konstatoval „pokud jde o argumentaci osoby zúčastněné na řízení ohledně spekulativnosti nároku stěžovatele, pak je třeba poukázat na to, že tato otázka nebyla jakkoliv podstatná pro rozhodování žalovaného.“

Dne 18.6.2015 slavil stěžovatel a s ním mnohé zásady, výslovně zakotvené v NOZ, vítězství. Stěžovatel měl ve věci plný úspěch, rozsudek a rozkladové rozhodnutí byly zrušeny, veškeré náklady mu byly přiznány a kauza se vrátila na ÚPV dne 29.6.2015. Kdo si ale myslí, že po té 5leté válce měl majitel patentu vyhráno, tak ten se hluboce mylí. Ano, výše uvedené mělo totiž dohru, která vlastně byla předeherou. Jak známo za každý na patent přihlášený vynález a za každý udělený patent se platí povinný roční poplatek ve výši několika tisíc Kč. Rozkladové rozhodnutí ÚPV o zrušení patentu nabylo právní moci 1.10.2010 a majitel naposledy zaplatil za 13.rok platnosti patentu v r. 2010. Když v červenci 2015 patent retroaktivně vstal z mrtvých a nabyl platnosti a účinnosti zpětně ke dni svého zrušení, tj. k 1.10.2010, tak se obratem ukázalo, že naposledy zaplacené roční prodloužení skončilo 20.2.2011. Takže patent na nesmírně zajímavé řešení přenosu dat s možností využití Internetu, resp. komutace obvodů v hostitelských sítích, s přihlédnutím k ADSL vynalezené již v r. 1998 padl a výše uvedený judikát působil v srpnu 2015 jako Pyrrhovo vítězství. Bylo to spravedlivé a v souladu s hodnotami, které chrání české právo (§ 2 NOZ)? Naštěstí nejen autorka tohoto příspěvku si myslela opak. ÚPV prokázal, že rigidní pozitivismus musí ustoupit přirozeněprávnímu pojetí i ve sféře průmyslového vlastnictví, a 31.8.2015 umožnil dodatečného doplacení patentových poplatků od r. 2011. Judikatura nejvyšších soudů, míněno i Ústavního soudu ČR, či NOZ či samo právo EU a event. i Evropská úmluva o ochraně lidských práv pomohly NSS a ÚPV překročit pověstný Rubikon.

Jak uvedeno výše, vrcholných judikátů o průmyslovém vlastnictví je poskrovnu, nicméně podařilo se identifikovat judikát Nejvyššího soudu ČR („NS“) z období platnosti a účinnosti NOZ, který se týká práv z průmyslového vzoru, a na kterém je též možno demonstrovat výklad a aplikaci základních zásad obsažených v úvodních ustanovení NOZ, a to včetně přístupu k odborníkům a jejich posudkům.

Dne 25.11.2014 rozhodl NS usnesením v kauze 23 Cdo 1393/2013 o odmítnutí dovolání ve věci DUNET s.r.o. („DUNET“) proti VARIA - PLUS spol. s r.o. („VARIA“). Žalobkyně DUNET se domáhala ochrany svých práv z průmyslového vzoru PUV 2004-35393 (32325) „Myčka pro ruční mytí skla a nádoby myčky“ na základě z.č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů („ZOPV“) a dále brojila proti souvisejícímu nekalosoutěžnímu jednání žalované VARIA. Dne 29.2.2012 žalobě Městský soud v Praze vyhověl. Žalovaná VARIA podala odvolání a Vrchní soud v Praze rozsudek Městského soudu potvrdil dne 19.11.2012, tj. „Odvolací soud dospěl k závěru že žalovaná v tvrzeném rozsahu průmyslové právo žalobkyně porušuje (vytýkaným jednáním, spočívajícím v uvádění na trh předmětného výrobku, který nevyvolává u informovaného uživatele odlišný celkový dojem.“ Odvolací soud zdůraznil, že „některé odlišnosti od myčky DUNETIC jsou nepodstatné a seznatelné jen při detailnějším porovnávání“ a že žalovaná „zasáhla podle § 19 odst. 1 ZOPV do práv žalobkyně k jejímu průmyslovému vzoru.“

Dovolatelka VARIA postavila své dovolání k NS na potřebě řešit tzv. otázku zásadního významu, tj. „zda před rozhodnutím soudu o tom, že vzhled výrobku žalované porušuje práva žalobkyně z průmyslového vzoru, nebylo ještě nutné k důkazu provést znalecký posudek prof. Tučného z oboru průmyslového designu.“ Dovolací soud tento dovolací důvod smetl a uvedl, „že soud prvního stupně, při posuzování odlišnosti vzhledu myčky žalobkyně (DUNETIC) a myčky distribuované žalovanou (SPACEMATIC), uvedený navrhovaný důkaz provádět vůbec nemusel a správně na základě vlastního posouzení rozhodl o neoprávněném zásahu žalované do práv žalobkyně z průmyslového vzoru. Není totiž na místě požadavek vypracování či přijetí znaleckého posudku k dokazování (ne)odlišnosti vzhledu výrobků účastníků, neboť základní otázka dojmu informovaného uživatele z kolidujícího a zapsaného vzoru je otázkou právní a nikoli skutkovou a k jejímu zodpovězení znalecký posudek zadat ani nelze. Danou otázku tedy soud musí posoudit sám, byť při tom vychází ze svých skutkových zjištění. Oba nižší soudy postupovaly správně a ve svých rozhodnutích nepochybily (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1054/2011, – veřejnosti dostupné na www.n soud.cz).“ Následně NS uzavřel, „Rozhodnutí odvolacího soudu nemá tedy ve věci samé ve smyslu § 237 odst. 3 o. s. ř. po právní stránce zásadní význam a není přípustné, proto Nejvyšší soud dovolání žalované odmítl.“

Závěr

O čem oba judikáty vypovídají či co alespoň naznačují s ohledem na NOZ a v jeho úvodu výslovně zakotvené zásady? Za prvé, že NS i NSS neváhají poskytnout ochranu absolutním majetkovým právům, a to byť se tato práva váží k nehmotným předmětům. Tedy průmyslové vlastnictví je chráněno, a to jak před ataky třetích soukromoprávních subjektů, tak i před státem a orgány veřejné správy (§ 3 NOZ). Za druhé, že rozlišování mezi rozumem průměrného člověka (§ 4 NOZ) a znalostmi odborníka (§ 5 NOZ) a rozlišování mezi právními a skutkovými otázkami a tomu odpovídající využití odborných posudků mají klíčové místo v českém právu. Za třetí, že možná to s demarkační linií mezi uplatňováním veřejného práva a soukromého práva (§ 1 NOZ), zas tak horké nebude, obzvláště pokud půjde o oblasti tradičně na jejich rozhraní, jako např. průmyslové vlastnictví. Za čtvrté, že zákaz dovolávání se slov právního předpisu proti jeho smyslu a zákaz rozporu výkladu a použití právního předpisu s dobrými mravy (§ 2 NOZ) mohou za pomoci ustanovení ústavního pořádku i vlivu práva EU vést k překonání mnohých dřívějších „pozitivistických“ pastí. Přehnaný formalismus ohledně placení poplatků za neexistující předmět, ohledně hmotného prokazování nehmotného či ohledně řešení právních otázek musí ustoupit přirozeněprávnímu výkladu s teleogickými prvky, dobrým mravům (§ 2 NOZ), principům spravedlnosti a zásad na nichž spočívá NOZ (§ 10 NOZ). Nezbývá než doufat, že NS i NSS budou postupovat i do budoucna konzistentně a event. odchylky přesvědčivě odůvodní (§ 13 NOZ). A jakmile je v tomto začnou následovat i ostatní soudy, tak hmotněprávní změny vnesené NOZ dosáhnou skutečné aplikace a vykonatelnosti. Pokud a kdy se tak stane je otázkou, a možná to bude právě ono mnoho let podceňované a přehlížené průmyslové vlastnictví, které napomůže k vyváženému přístupu k vlastnictví a jeho ochraně i k dalším klíčovým institutům českého práva, tak jak si kladla za cíl recentní rekonstrukce.

JUDr. Radka MacGregor Pelikánová, Ph.D., LL.M., MBA
Akademická pracovnice Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.

